

Agoria vzw

Reactie op consultatie CONS-2019-05 van de VREG inzake actieve afnemers, het zelfverbruik van hernieuwbare energie en de energiegemeenschappen

Algemeen

Agoria bedankt de VREG voor het initiatief tot deze consultatie. Als vertegenwoordiger van de technologische industrie is de omzetting van de Europese bepalingen rond energiegemeenschappen een belangrijk dossier voor de verdere integratie van duurzame technologie in de energiemarkt, als bijdrage aan de transitie naar een klimaatneutrale samenleving.

Op volgorde van prioriteit geven we hieronder graag een algemene reactie op de consultatie CONS-2019-05. Daarnaast gaan we in op een aantal expliciete vragen zoals opgenomen in het consultatiedocument.

Algemene principes

De Europese regelgever heeft het niet bepaald makkelijk gemaakt in de om te zetten richtlijnen met vier verschillende types actoren die een bepaalde vorm van integratie tot een gemeenschap vooropstellen. Tegelijk blijven ook heel wat begrippen relatief vaag zoals o.a. “overschot”, “nabijheid”, “faciliterend kader”.

De bedoeling van het Vlaamse omzettingskader moet zijn om de toename en/of uitrol van (gezamenlijke) actieve afnemers en (hernieuwbare) energiegemeenschappen te verhogen om zo meer hernieuwbare energie te realiseren, waarbij de administratieve lasten zo laag mogelijk zijn. Tegelijk is het voor Agoria ook belangrijk om duidelijke keuzes te maken en de mogelijkheden ook niet te breed open te laten waardoor het kader te vaag blijft en de uitrol van gemeenschappen net bemoeilijkt zou kunnen worden. We komen hier in de specifieke vragen op terug.

Door de nieuwe regelgeving moeten schaalvoordelen verbonden aan buurtbatterijen, (gemeenschappelijke) laadpalen, warmtekrachtkoppeling en andere technologieën gevaloriseerd worden ten opzichte van individuele afnemers. Diensten verbonden aan deze (gemeenschappelijke) technologieën zoals stockage, opladen van voertuigen moeten ook mogelijk worden voor burgers (in elk geval de deelnemers van de energiegemeenschap), maar ook aan derde partijen wat momenteel nog niet kan.

Agoria is daarom ook voorstander van de hernieuwbare energiegemeenschap als voorkeursmodel waardoor de opmaak van het faciliterend kader cruciaal zal zijn. We geven onderaan enkele voorstellen voor faciliterend kader, maar het zou goed zijn moest de VREG hierover ook een aanzet doen, zeker voor de toetsing op niet-discriminatie, staatsteun, etc.

Tarifaire implicaties zijn in deze ontwikkelingen wel heel belangrijk en het is daarom noodzakelijk dat er snel een beslissing komt over de nieuwe tariefstructuur. Zoals eerder door Agoria aangegeven in onze reactie op de VREG consultatie tariefstructuur (CONS 2019-02), is het cruciaal dat er een *time-of-use* tarief komt, naast een *time-of-use* commodity component. Op die manier is er een duidelijke prikkel voor afnemers om zich als actieve afnemers en binnen energiegemeenschappen te organiseren en kan elektriciteit optimaal gebruikt of opgeslagen worden.

Aangezien de commodity prijs (waar in het consultatiedocument naar wordt verwezen als het enige waar de afnemer impact op kan hebben) slechts een klein deel van de totale elektriciteitsfactuur behelst, is het van belang dat er een verschuiving plaatsvindt van de lasten op elektriciteit naar andere fossiele energiedragers zodat een juiste prijsprikkel wordt gegeven voor de verdere elektrificatie en vergroening van onze Vlaamse maatschappij. De openbare dienstverplichtingen worden minstens uit de elektriciteitsfactuur gehaald.

Vragen specifiek opgenomen in de consultatie

De vereiste dat alle afnemers die deel uitmaken van een groep gezamenlijk actieve afnemers in hetzelfde gebouw of appartementsgebouw gevestigd dienen te zijn, lijkt aanleiding te kunnen geven tot interpretatieproblemen. Zou de invoering van definities van “gebouw” en “appartementsgebouw” in het Energiedecreet hieraan kunnen verhelpen? Of is het eerder aangewezen om voor de geografische afbakening van gezamenlijk actieve afnemers aan te knopen bij reeds bestaande concepten, zoals het begrip “eigen site” in art. 1.1.3, punt 30°/1 Energiedecreet en/of het kadastrale percelenplan?

Het is belangrijk om overeenstemming te vinden met andere regelgeving waar gelijkaardige geografische afbakeningen nodig zijn (vb. omgevingsvergunning). Ook de mogelijkheid tot aansluitende kadastrale percelen zou moeten kunnen bestaan.

Welke voor- en nadelen zouden er verbonden zijn aan een concretisering van het nabijheidsvereiste op basis van de gemeentegrenzen en/of een straal, zoals hierboven voorgesteld? Zijn nog andere parameters denkbaar/wenselijk om het nabijheidsvereiste te concretiseren? Dient er bij afbakening van het nabijheidsvereiste ook rekening te worden gehouden met de netgebieden van de distributienetbeheerders?

Welke voor- en nadelen zou de openstelling van (hernieuwbare)energiegemeenschappen voor grensoverschrijdende deelname met zich mee kunnen brengen?

Het uitgangspunt moet zijn dat de gemeenschap een technische nabijheid veronderstelt van de deelnemers (gezinnen, KMO's en anderen) die een asset van het distributienet delen, zijnde een enkele feeder of een LV/MV transformator. Hierdoor kunnen er op een efficiënte manier (grote) opwekinstallaties uitgerold worden zonder de druk op het netwerk te verhogen. Vanuit het oogpunt van het net en het verlagen van de piekbelasting bij een hogere penetratie van gedistribueerde hernieuwbare energiebronnen, is het niet zinvol om te kijken naar de gemeentegrenzen.

Agoria is bijgevolg van mening dat de grensoverschrijdende deelname op dit moment niet noodzakelijks is, vermits de interconnecties met het buitenland zich niet op laagspanning bevinden.

Zijn er redenen om, bij de omzetting van de richtlijnbepalingen m.b.t. (hernieuwbare) energiegemeenschappen, aan samenwerkingsverbanden die niet voldoen aan alle criteria die de EU-richtlijnen stellen aan (hernieuwbare) energiegemeenschappen, toch bepaalde gelijkaardige rechten toe te kennen? Aan welk type samenwerkingsverbanden en aan welke precieze rechten kan daarbij worden gedacht?

Agoria vraagt dat er **geen beperkingen opgelegd worden aan het type organisatie** dat als volwaardige partner in de energiegemeenschap kan toetreden, mits ze geen meerderheidsaandeelhouderschap hebben. In een goedwerkende energiegemeenschap is er voldoende diversificatie van de verbruiksprofielen van de deelnemers, waarbij (middel)grote bedrijven een belangrijke complementaire bijdrage kunnen leveren.

De bepaling “beslissende invloed” in het wijzigingsartikel Art. 4.8.1. is onduidelijk. Welke andere mogelijkheden zijn er dan meerderheidsaandeelhouderschap?

Zijn er naast de hierboven geïdentificeerde voor- en nadelen nog andere redenen denkbaar die pleiten voor het wel/niet voorzien van de mogelijkheid dat (hernieuwbare) energiegemeenschappen het net binnen de gemeenschap zelf beheren?

Het overnemen van het distributienet moet zeker een mogelijkheid zijn, maar is volgens ons **niet prioritair** om de uitrol van hernieuwbare energiegemeenschappen te faciliteren. Bij een green field kan dit interessant zijn, maar bij een brown field lijkt het ons minder zinvol.

Specifieke vraag voor consultatie: Is het voldoende om enkel een meldingsplicht te voorzien voor (hernieuwbare) energiegemeenschappen, of lijkt het aangewezen om (hernieuwbare) energiegemeenschappen (ook) te onderwerpen aan een erkenning/label? Hoe zou deze controle er dan uit kunnen zien?

Een **meldingsplicht** lijkt ons voldoende. Het is vooral belangrijk om administratieve rompslomp te vermijden. Een erkenning is o.i. enkel nodig wanneer het netbeheer wordt overgenomen, in lijn met de bestaande regels.

Gezien dit het best aansluit bij de herschikte Richtlijn HEB, voorziet ons omzettingsvoorstel enkel in de hierboven beschreven regeling voor zelfverbruik van 100% hernieuwbare energie, en dit per onbalansverrekeningsperiode. Daarnaast is het technisch echter ook mogelijk om zelfopgewekte hernieuwbare energie op te slaan – eventueel in combinatie met niet-hernieuwbare (“grijze”) energie – en later te verbruiken. Moet daarvoor ook een regeling worden voorzien, geënt op de regeling voor zelfverbruik van 100% hernieuwbare energie, en zo ja: onder welke (bijkomende) voorwaarden?

We zien niet hoe het omzettingsvoorstel van de VREG een regeling van enkel 100% hernieuwbare energie voorziet. Het moet ook mogelijk zijn om bijvoorbeeld een buurtbatterij binnen een hernieuwbare energiegemeenschap breder in te zetten indien de marktomstandigheden dermate zijn, of om flexibiliteitsdiensten te gaan aanbieden op niveau van de gemeenschap (waarbij de hernieuwbare energiegemeenschap bijvoorbeeld een aggregator kan aanstellen).

Welke voor- en nadelen lijken er (op het eerste gezicht) aan de hierboven geïdentificeerde pistes verbonden te zijn? Welke piste lijkt het meest/minst werkbaar? Ziet u nog andere pistes die hier niet vermeld worden?

Met het oog op een invoering van een capaciteitstarief, dat wordt gezien als weergave van de werkelijke kostendrijvers binnen het netbeheer, is Agoria een voorstander van de tweede piste, waarbij het collectief wordt getarifeerd. De goede werking van de gemeenschap zal op deze manier leiden tot een verlaging van de piekbelasting, waarvan de gemeenschap ook het voordeel moet kunnen plukken.

Bijkomende opmerkingen

1. *Faciliterend kader ter bevordering en vergemakkelijking van de ontwikkeling van hernieuwbare energiegemeenschappen*

Het is belangrijk om binnen de klijntlijnen van de staatsteunregels al voorstellen voor een faciliterend kader af te toetsen. Een mogelijkheid die wij zien:

- Aanpassing van de onrendabele top/bandingfactor voor groenestroom- en WKKprojecten die deel uitmaken van een hernieuwbare energiegemeenschap.

Net zoals in de huidige evaluatierapporten er voor wind en zon een onderscheid wordt gemaakt tussen projecten met en zonder burgerparticipatie, zou het ook mogelijk zijn om een derde subtype projectcategorie in te voeren voor lokale energiegemeenschappen, waarin de kost voor het beheer van de gemeenschap mee in rekening wordt gebracht om ze te komen tot een interessantere bandingfactor. Deze mogelijkheid zou ook moeten bestaan voor de andere technologieën.

2. *Rechtsvorm*

We denken dat het belangrijk is om zo weinig mogelijk voorkeuren mee te geven rond de gewenste rechtsvorm van de gemeenschappen.